

Regeringskansliet
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur (Ds 2026:10)

Inledning

Åklagarmyndighetens yttrande är begränsat till förslaget om införandet av en ny straffbestämmelse gällande illegal införsel av sällskapsdjur, vilket är den del som direkt berör åklagarnas verksamhet. I övriga delar har Åklagarmyndigheten inte några synpunkter på förslagen.

Kap 10 Sanktioner

Kap 10.3 Ett nytt brott

Åklagarmyndigheten delar utredningens bedömning att överträdelser av reglerna om införsel av sällskapsdjur fortsatt måste kunna lagföras. Utredningens resonemang tar sin utgångspunkt i att den rättsliga regleringen medför att införsel från andra medlemsländer inte längre kan omfattas av anmälningsskyldigheten enligt inregränslagen. Mot denna bakgrund framstår det som motiverat att införa en särskild straffbestämmelse för att säkerställa att sådana överträdelser inte faller utanför det straffbara området enligt 3 § smugglingslagen.

Enligt förslaget ska anmälningsskyldigheten för hundar och katter för annat ändamål än handel enligt inregränslagen inte längre gälla vid införsel från andra medlemsstater. Den föreslagna straffbestämmelsen i 6 c § smugglingslagen begränsas dock inte till hundar och katter utan omfattar samtliga djur som utgör sällskapsdjur enligt bilaga I till djurhälsoförordningen. Det är mot den bakgrunden svårt att utläsa hur de bestämmelser om anmälningsskyldighet i 2 § inregränslagen som föreslås finnas kvar förhåller sig till den nya regleringen.

Flera av de djur som omfattas av definitionen sällskapsdjur omfattas även av den kvarvarande anmälningsskyldigheten enligt den föreslagna lydelsen av 2 § 9 inregränslagen. Anmälningsskyldighet föreslås dessutom även fortsättningsvis gälla för andra djur när det finns särskild anledning att misstänka

smitta eller annan allvarlig hälsorisk, brister i dokumentationen eller att andra införselvillkor inte är uppfyllda (föreslagna lydelsen av 2 § 10 inregränslagen). Även om den särskilda regleringen för hundar och katter tas bort är det inte tydligt om dessa djur alltså omfattas av bestämmelsen. Regleringen lämnar därmed utrymme för olika tolkningar när det gäller vilka sällskapsdjur som fortfarande omfattas av anmälningsskyldighet och hur denna skyldighet förhåller sig till den nya straffbestämmelsen. Det bör därför tydligare framgå hur bestämmelserna är avsedda att tillämpas.

En annan fråga gäller den nya straffbestämmelsens tillämpning vid icke-kommersiell införsel från tredje land. Utredningen redovisar utförligt varför en ny straffbestämmelse behövs vid införsel av sällskapsdjur från andra medlemsstater när någon anmälningsskyldighet inte längre kan upprätthållas och smugglingsbrottet därför inte kan tillämpas. Någon motsvarande analys av behovet av den föreslagna regleringen vid icke-kommersiell införsel från tredje land lämnas däremot inte.

Utredningen behandlar inte heller hur straffbestämmelsen är tänkt att fungera i situationer där införseln fortfarande omfattas av tullrättsliga skyldigheter. Frågan aktualiseras exempelvis när ett djur förs in i Sverige från en annan medlemsstat men fortfarande har status som icke-unionsvara. I sådana fall kan varan omfattas av skyldighet att anmälas till tullbehandling enligt 3 kap. 6 § tullbefogenhetslagen. Underlåtenhet att fullgöra denna skyldighet kan redan enligt gällande regler medföra ansvar för smuggling, om införseln sker i strid med uppställda villkor. Av utredningen framgår inte varför sådana situationer bör omfattas av den nya regleringen eller hur gränsdragningen mot smugglingsbrottet enligt 3 § smugglingslagen är avsedd att göras. Dessa frågor bör analyseras vidare.

Den nya straffbestämmelsens utformning väcker också frågor om det straffbara områdets omfattning. Till skillnad från smugglingsbrottet förutsätter den inte att någon anmälningsskyldighet har åsidosatts. Straffansvaret knyts i stället direkt till de materiella införselvillkoren. Det står därmed inte helt klart om förslaget i vissa avseenden innebär en förändring av straffansvarets omfattning jämfört med dagens ordning. Frågan förtjänar enligt Åklagarmyndighetens mening en närmare analys.

Åklagarmyndigheten ställer sig slutligen tveksam till om *illegal införsel av sällskapsdjur* är en lämplig brottsbeteckning. Den ligger språkligt nära den befintliga brottsbeteckningen *olovlig införsel*, som enligt förslaget även

fortsättningsvis ska tillämpas vid grovt oaktsamma gärningar. Begreppet smuggling används dessutom i närliggande sammanhang. Det bör därför övervägas om brottet kan ges en beteckning som tydligare skiljer det från befintliga brottstyper.

Detta yttrande har beslutats av chefen för Utvecklingscentrum, överåklagaren Marie Skåninger, efter föredragning av kammaråklagaren Kristina Wik. I den slutliga handläggningen av ärendet har också vice överåklagaren Magnus Johansson deltagit.

På Åklagarmyndighetens vägnar

Marie Skåninger

Kristina Wik

Kopia till
Kommunikationsavdelningen
Rättschefen
Biblioteket